

Samfundsfag på Århus Friskole

Formålet med undervisningen i samfundsfag er, at eleverne udvikler lyst og evne til at forstå hverdagslivet i et samfundsmæssigt perspektiv og til aktiv medleven i et demokratisk samfund.

Stk. 2. Undervisningen skal medvirke til, at eleverne udvikler historie- og samfundsbevidsthed, kritisk sans og færdighed i at iagttage, analysere og vurdere nationale og internationale samfundsforhold og konflikter.

Stk. 3. Undervisningen skal bidrage til, at eleverne på baggrund af et personligt tilegnet værdigrundlag deltager aktivt i samfundsudviklingen. Den enkelte elev skal udvikle ansvarlighed for løsningen af fælles opgaver og erhverve viden om samfundet og dets historiske forudsætninger.

De centrale kundskabs- og færdighedsområder er:

Menneske og stat

Menneske og samfund

Menneske og kultur

Menneske og natur

Eleverne skal gennem undervisningen få mulighed for at:

Forstå sig selv som en del af samfundet, som man både påvirkes af og kan påvirke.

Placere eget og andres hverdagsliv i et samfundsmæssigt og historisk perspektiv.

Udvikle deres personlige værdigrundlag med henblik på at tage stilling til og få lyst til at påvirke aktuelle begivenheder.

Analysere, tolke og vurdere samfundsforhold og konflikter og formidle resultaterne.

Elevforudsætninger for at kunne arbejde bevidst med samfundsfaget:

Samfundsfag bygger videre på en forståelse af historien, både lokalt, nationalt og globalt.

Begreber som lighed, frihed, magt, ytringsfrihed, ansvar, pligt, rettigheder, demokrati, interesse, medbestemmelse, solidaritet og fremmedgørelse er nøgleord inden for samfundsfaget.

Disse begreber har rigtig mange elever inde under huden på Århus Friskole, fordi vi i vores måde at lave skole på værdisætter og anvender demokratiske processer i vores hverdag.

Samfundsfaget er et dannelsesfag, fordi eleverne får forståelse for og bliver bevidste om deres egen tilstedeværelse i et demokratisk samfund.

Der er mange gode forslag til emner inden for samfundsfaget:

”Vandmiljøet i Danmark”.

”Befolkningsekspllosionen”.

”Flygtninge og indvandrere”.

”Er jeg (kun) min krop?” Personlighedsdannelse, kønsroller, familie og samfund, kropskultur osv.

”Magtforhold i Danmark”, fra kommunalbestyrelse til EU-parlament.

”Et lille land i en stor verden”.

”Styrer pengene det hele?”

”Uden for samfundet” (kriminalitet, mindretalsgrupper, svage grupper).

”Grænser” (I-lande og Ulande).

Forslag til hvordan vi kunne have samfundsfag på Århus Friskole:

Lille gul: ”Er jeg (kun) min krop?”

Tema: personlighedsdannelse, familiestrukturer (lave en bog med billeder af familien, evt. et stamtræ), mad og sundhed, venskaber, bevægelse og lege.

Lege gammeldags skole, lege gamle dage, lære gamle lege, spise gammeldags mad osv.

Snak på klassen om hvordan det var engang, og om hvordan det er nu. Har vi det bedre? Hvordan? Hvorfor?

Blå gruppe: Med udgangspunkt i historieundervisningen kan vi lægge samfundsmæssige vinkler ind i de emner gruppen har valgt at arbejde med i

historie.

F.eks. Blå gruppes emne om 2.verdenskrig kunne have en vinkel på om magtforhold.

Eksempel.

Hvis emnet er vikingetiden kan man arbejde med, hvordan et vikingesamfund egentlig fungerede. Bruge et par dage eller en uge på at lege vikingetid, lugte, smage og føle den anderledes måde at leve på.

Blå og/eller Rød: Bygge en by som en praktisk aktivitet. Snakke om, hvad en by er, hvordan lever og bruger menneskene byen. Byvandring i det indre Århus.

Hvem bestemmer i en by som Århus, hvad hedder borgmesteren, og hvad er et byråd.

Rød gruppe: Med udgangspunkt og i tilknytning til Danmarks- og verdenshistorien er der mange muligheder for emnevalg inden for samfundsfaget.

”Magtforhold i Danmark” er et godt tema, hvor man går ind og arbejder med overgangen fra enevælde til folkestyre og forstår forskellen for befolkningen.

Danskernes levevilkår gennem 100 år rent samfundsmæssigt.

Det ville være godt for Rød gruppe at få øjnene lidt væk fra sig selv og prøve at se på livsbetingelserne i Danmark i et større perspektiv.

De har også alderen, hvor de kan interviewe bedsteforældre og evt. oldeforældre om, hvordan det har været at leve i Danmark i en anden tid før mobiltelefonen og computeren.

Menneske og stat, et godt tema til 8.kl.

Grundloven som fundament for det danske demokrati.

Magtens tredeling: Folketing, regering og domstolene.

Mediernes tilstedeværelse som den fjerde magtdeling.

De forskellige partiers holdninger til den politik, der føres..

Hvordan fungerer de forskellige instanser, og hvordan indvirker de på hinanden.

Menneske og samfund, et godt tema til 9.kl.

Arbejdsmarkedet i Danmark i forbindelse med evt. praktik og undersøgelse af produktions- og erhvervsstruktur.

Undersøge hvad det er for krav samfundet stiller til udvikling af kompetencer og uddannelse.

Undersøge og få kendskab til hvordan unges forhold er i Europa.

Menneske og kultur, et godt tema til både 8.kl. og 9.kl.

Både i forberedelsen af 8.kl.turen og i efterbehandlingen har eleverne i store gul god mulighed for at få indsigt og viden inden for områder som:

Hvordan værdier og normer dannes i et samspil mellem mennesker.

Få indsigt i hvilke værdier, der ligger til grund for forskellige religioner, normer og livsformer.

Forstå baggrunden for nationalisme.

Forholde sig til globalisering.

Menneske og natur er et tema, vi forholder os til og arbejder med inden for naturfaget på ÅF fra 6.kl. til 9.kl.

Vi forholder os til og undersøger naturen som en æstetisk og økonomisk ressource.

Vi diskuterer og reflekterer over økologiske problemstillinger lokalt, nationalt og globalt.

Menneskets ret til naturen og menneskets forbrug af naturen med den konsekvens, der følger deraf, er et tema som skal være til stede i naturfagsundervisningen.